

IZVOR

Al. Gh. Teodorcu Kirilleanu
Palatul regal,
București.

Gazetă populară a societății culturale „LUMINA”
 Apare de două ori pe lună sub conducerea

REDACȚIA Pr. Gh. V. Butnariu
 Com. Porcești-Roman

Gara Galbeni

ABONAMENT PE UN AN LEI 5

ADMINISTRAȚIA Al. Bârsan

Com. Porcești-Roman

Gara Galbeni

Iubirea de țară

Orice om își iubeste ca
 părinților lui, cuibul în care
 s-a născut și crescut și iu-
 bește satul lui și mai a parte
 trebuie să-și iubească țara
 lui. Orice om face parte
 dintr'o familie de care-l
 leagă viața lui cu bucuriile
 și durerile ei și-n această
 familie se simte bine oricum
 ar fi ea. Dar fiecare om face
 parte și dintr'un neam, care
 are acelaș sânge, aceiași
 lege și aceiași limbă. Cei
 care au fost în robie la duș-
 mani pot mărturisi ei sin-
 guri dorul mare pe care-l
 aveau pentru țara și neamul
 lor, unde-și aveau pe cei mai
 scumpi ai lor. Ori, at de bine
 ar fi între străini, tot mai
 bine e la casa ta. Tot mai
 dulce e pâinea din țara ta.

Aceasta e iubirea de neam
 și de țară pe care orice om
 o are în inima lui. Prin a-
 ceasta se arată și tăria unui
 popor precum au dovedit-o
 cu prisosință vitejii noștri
 ostași, punându-și piepturile
 lor în fața urgiei vrăjmașe,
 lacomă de pământul și de
 averea noastră. Această iu-
 bire de neam și de țară se
 vede astăzi dela un capăt
 la altul al pământului ro-
 mânesc, străjuit de armata
 noastră la Tisa, la Nistru
 și la hotarul Bucovinei, sus.
 Când frații noștri ardeleni
 strigau: trăiască Craiul și
 crăiasa României! arătau
 tocmai această iubire de

neam și de țară. Căci ace-
 sta e rostul oricărui om în-
 treg la inimă și la minte.
 El nu se poate destipi de
 neamul lui și de țara lui și
 pentru că binele și mulțumirea
 lui numai aici se găsește.
 trebuie să-și crească această
 iubire și s-o sădească adânc
 în inimile copiilor lui, ca să
 știe bine că sunt și vor fi Ro-
 mâni, că toți Români trebuie
 să fie un suflet și o simțire
 și că viața lor trebuie să
 slujească lui Dumnezeu și
 țării în care e-a pus Dum-
 nezeu.

Regele și Regina în Ardeal

Pretutindeni regele și regina
 noastră au fost primiți cu o
 bucurie nemărginită în Ardeal.
 Veneau cu mii de săteni din
 toate colțurile cu daruri și cu
 flori ca să-i vadă. Plâneau
 de bucurie că se văd după
 atâtea sute de ani scăpați de
 robia ungurească și aduși la
 casa tuturor fraților români,
 care este România Mare. Pre-
 oții, învățătorii, autorități ur-
 mași de mii de săteni îi în-
 tâmpinau la gări la barierile
 satelor cu cele mai bune u-
 rări de bună venire. Astfel su-
 veranii noștri pășind pe pământul
 Ardealului a arătat că
 e al nostru pentru veșnicie.
 La Bichiș-Ceaba însă au tre-
 buit să asculte și un glas de
 durere, glasul Banatului pe
 care vor să ni-l răpească Sârbii.
 Prefectul de Lugoj a zis a-

ceste trei cuvinte: Maestate
 Banatul plânge! Măria sa Re-
 gele i-a răspuns arătând că
 atunci când a pornit războiul,
 a făcut aceasta pentru toți
 Români și pentru întreg pă-
 mântul românesc. Așa încât
 Banatul va fi al nostru cu
 orice preț.

Neagu

Cuvinte bisericesti

Dreptatea nu doarme. Relele
 sunt de multe feluri și ele vin
 dela întâmplare sau chiar de
 la Dumnezeu pentru încercarea
 credinței noastre, iar altele vin de
 la oameni. O boală, un loc, un
 innec, un trăsnet, o furtună care-ți
 dărâmă casa, o pierdere în afaceri
 o grindină, o secetă și altele ca
 acestea, sunt rele care nu stau în
 putința omului de a le birui, spre
 deosebire de acele rele cari viind
 din partea oamenilor, ar putea să
 lipsească. În adevăr acestea din
 urmă fiind făcute de cele mai
 multe ori cu voință și cu știință,
 ar putea fi înlăturate dacă această
 voință și știință omenească ar as-
 culta de învățăturile sfintei Evan-
 ghelii. În lume însă vedem că lu-
 crul se petrece cu totul altfel. Oa-
 menii se nedreptătesc unii pe alții
 lacomia întunecă mintea unora și i
 îndeamnă să răpească dreptul al-
 tuia iar alții, având puterea în mână,
 adesea asupresc pe cei mai
 mici. Omul e supus greșelii, e a-
 devărat, oricine ar fi el, greșește.
 Dar când cineva face mereu ace-
 iași greșală cu bună știință, când
 de pildă, înșeală mereu lumea,
 stoarce munca celor mai mici și
 mai nepricepuți, ia mită, când pre-
 cum spune Sf. Evanghelie mănân-
 că casele văduvelor și orfanilor și
 când calcă în picioare legile lui
 Dumnezeu ca și legile oamenilor

sămănând în toate părțile numai nedreptăți, se înțelege că e o greșală ce nu se poate ierta atât de ușor.

Sfânta Scriptură ne istorisește despre regele Ahab care din cauza nedreptății ce a făcut-o răpind via vecinului său Nabot pe care l-a trimis la moarte prin mărturii mincinoase, a fost pedepsit foarte aspru de D-zeu, căci a murit într'un războiu și câinii i-au lins sângele întocmai cum îi spusese profetul Ilie. Asemenea oameni se găsesc totdeauna, dar totdeauna pedeapsa lui Dumnezeu îi așteaptă și-i lovește, oricât ni s-ar părea nouă că sunt cruțați. Dreptatea nu doar zice poporul.

Dacă făcătorii de rele se întâmplă să scape de dreptatea legilor țării, să știe bine că de Dreptatea lui Dumnezeu nu pot scăpa ori-cât ar voi ei. Mic sau mare, supus sau conducător, nimeni nu poate topri Dreptatea din calea ei și nimeni nu se poate furișa la fapte rele pe lângă ea, căci în adevăr precum am văzut și vedem în viață, Dreptatea nu doarne.

Păstorul

O boală grozavă: pelagra

E o boală de care suferă o mare mulțime din satele noastre. Se arată de obicei primăvara prin înroșirea, umflarea și acoperirea de beșici pe dosul mâinilor și picioarelor.

Aceste semne se arată de multe ori pe față, urechi, ceafă și îndeosebi pe părțile expuse soarelui. Beșicile pline cu o zeamă galbenă crapă și

pielea se jupuește, de unde boalei i se mai zice și *jupuială*.

Afară de acestea, bolnavul are văjăituri, amețeli, greutate la muncă, tristeță, arsuri la stomac și câteodată treapăd.

Boala nefiind căutată se înrăutățește, bolnavul slăbește mereu, își pierde mințile și mulți se sfârșesc încându-se sau spânzurându-se.

Pricina boalei este mămăliga făcută din popușoi stricați.

În anul întâi, boala se poate vindeca ușor dacă i se dă bolnavului pâine sau mălai amestecat cu făină de grâu, ouă, fruct alb, carne și doctorii date anume de doctor.

Cu cât boala se învechește fără asemenea îngrijire, cu atât se face mai rea. Înșelând chiar pe om deoarece toamna dispăre roșata de pe mâini iar bolnavul se simte aproape bine până când în primăvara viitoare suferința reîncepe mai mare.

Trebuie ca oamenii să bage de seamă ce tel de popușoiu mănâncă, de oarece numai popușoiul stricat sau necopt aduce boala. În țările unde popușoiul nu se mănâncă, nu se vede nici pelagra. Ar fi bine să se deprindă sătenii a semăna și grâu mai mult ca să se hrănească și cu pâine și cât mai des.

Cei cari au fost mobilizați atât la 1913 cât și la 1916—1917, au văzut cum atât în Bulgaria

cât și-n Transilvania, hrana cea mai de seamă e pâinea de grâu amestecată cu cartofi, cu făină de secară...

Acuma e vremea să ne lăsăm și noi de obiceiurile cele rele îmbunătățindu-ne și hrana știind că în chipul acesta putem căpăta tărie la muncă și sănătatea trebuitoare.

Gh. Sinov
agent sanitar

LITERATURA

LA PRAZNIC...

Părintele Vasile a slujit astăzi la Țuscanii din vale. Acolo e un popor care a rămas fără preot de multă vreme și ori-cât s-au străduit creștinii încolo și incoace ca să-și capete un păstor, n-au izbutit căci nimeni nu se încumeta să-și facă sălașul și munca lui în hărtoapele și-n glodurile Țuscanilor. Așa le trebuie pentru că n-au ascultat cuvântul boerului care-i indemnase să iasă din văgăunele acelea și să facă sat nou pe-o sfoară din moșia lui. Și, Doamne mare rușine apasă pe capul lor căci până acum nu s-a mai pomenit ca să rămăe fără preot ei neam tare, răzăsesc. Dar ce să-i faci?

Le pare bine că măcar, părintele Vasile de alături nu-i lasă și pe lângă poporul lui, mai caută și de sufletele lor, cum de pildă a făcut astăzi slujindu-le sfânta Liturghie.

Părintele Vasile e om vechiu de zile, dar nu se dă bătut cu una cu două. Slujba preotească e grea, dar părintelui îi e dragă și asta îi dă putere. Așa ne lămurim de ce se arată totdeauna neobosit și totdeauna vesel. Dealtfel însăși firea

Nevoile gospodăriei

Pe luna Iunie. Se plivesc holdele de buruieni se prășesc a doua oară popușoi, se moșoroesc cartofii. Se cosește și mazăricea, iar în iulie ei se poate ara de grâu. Secara, grâul, orzul de toamnă cum dau în copt sunt de secerat.

În grădina de legume, se udă seara straturile. Vitele trebuie păzite de luțerna sau de trifoiul verde.

Via se stropește cu piatră vântată, i se rup lăstarii de prisos și se sapă. Stropitul trebuie să se facă pe o vreme călduroasă iar foile să fie uscate de rouă pentru că piatra vântată să se lipească mai bine de foi.

Albinele roesc încă și-n aceeași lună, mai ales dacă iarna a fost lungă și primăvara mai ploioasă sau mai seacă.

Iarba dacă a crescut dea-

juns trebuie cosită. Pentru a căpăta un fân bun, iarba trebuie cosită când e în floare. Asta se cunoaște dacă umblăm dimineața pe rouă. Atunci ierburile dacă sunt înflorite își scutură pe picioarele noastre un tel de praf al lor, după care înțelegem că sunt bune de coasă.

Agr.

lui e așa. Vorbăreț și vesel. Ți-i mai mare dragul să-i ascuți znoavele și vorbele lui cu tălc pe care le scoate ca dintr'un sac fără fund, cum de pildă face astăzi ieșind din ograda bisericii cu mulțimea țuscanilor în jurul lui.

— Părințele îi șoptește la ureche I. Hudici — vii la mine întâi, suntem gata!

Părințele se face că n-aude și vorbește înainte. Dar când îl nu-l slăbește nici el până ce îl capătă un răspuns.

— Dută mă acasă! — îi zice părințele Vasile și omul pleacă repede incredințat că preotul va veni la el întâi să-i sfințească praznicul. Nu-i tocmai ușor să impace pe toți cari au astăzi praznice, deoarece fiecare vrea să fie întâi. Dar părințele Vasile are vorbele lui și știe a-i netezi pe toți. Deaceia ascultă rugăciunea lui Hudici, mai ales că-l știe pe om gospodar bun, cinstit și cu frica lui Dumnezeu în inimă. Ca la toate praznicile din Țuscani, ograda lui I. Hudici dela un capăt la altul e măsurată de două șiruri de mese pe care stă málaiul bucăți, bucăți și lingurile așteptând borșul de la bucătărie. Părințele și dascălii trec în capul unei mese, iar mulțimea umple repede locurile cealalte. Slujitorii bisericești încep slujba de pomelire pentru morți, bucătăresele aduc străchinile cu mâncare, părințele blagoslovește și toată lumea începe în sfârșit să ducă cu poftă la gură lingurile cu borș. Numai părințele nu gustă nimic. Și nici nu mai spune nimic. Par'că i s-au înecat corăbiile așa deodată. El tace, increțit și supărat. Dascălii bagă de seamă, se uită unul la altul și amândoi la părințele și nu se dumiresc. Părințele e și mai amărât. Ce să fie se întreabă dascălii și lasă și ei lingurile jos. Omul cu praznicul, începe a posti lumea după obicei.

— Ia'n luați din bucate oameni bun! și-n urmă vine la părințele cu o garată de vin și e-un pahar. Dă să spuie ceva, dar rămâne locului incremenit.

— Da, postiți părințele... zice el în sfârșit cu frică, mirându-se în inima lui, ce să fie?

— Nu. — răspunde scurt părințele și tace iar.

Toată voia bună pier. Gospo-

darul casei era să scape sticlajos de supărare, lumea cealaltă pune și ea lingurile pe masă și ochii tuturor se îndreaptă îngrijorați spre capătul mesei unde sta părințele grozav de supărat. O mare tăcere cuprinsese toată ograda cu praznicul lui I. Hudici. Numai în livada de alături se auzea cântând un cuc cu glasul răgușit. Al naibi cuc! Colac peste pupază. Asta le mai trebuia lor acuma: cântec de cuc, când aburul bucatelor le chinuia pofta de mâncare și ei nu puteau mânca din pricina supărării părintelui.

— Părințele, — îndrăzni Ion Hudici, — v'am supărat cu ceva....

— Da, m-ați supărat! nici dușmanii mei să nu fie cum sunt eu acuma! — răspunde părințele uitându-se spre livadă, abia stăpânindu-și râsul care-l gădilea la inimă.

— Eu? întrebă cu teamă gospodarul....

— Cu toți laolaltă! Am să vă pomenesc cât voi trăi, în pomelnicul morților am să vă trec pe toți..

— Vai păcatele noastre, — începu care mai de care a se crâmălui — spuneți-ne cum v'am supărat, cu ce, iertați-ne....

— Bine bre, gândiți-vă și voi. N-am sărit eutotdeauna pentru voi? La ce m-ați chemat, am venit totdeauna fără mofturi. Ziua, noaptea la botez, la împărtașanie, la tot ce-ați postit. Și-acu să vă bateți voi joc în halul ăsta debătrânețelor mele, de barba mea albă....

— Spune părințele, zău, — se rugă moș Toader Păduraru care se așezase mai lângă garafa cu vin din fața printelui....

— Apoi măi iaca să vă spun. De-o lună de zile în livadă la mine mă tot cântă un afurisit de cuc răgușit frate cu ăsta al vostru. E de aici dela voi, aici sunt cucii răgușiți. Păi bine bre, de ce l-ați trimis la mine, că voi l-ați trimis!

Părințele izbucni de râs și cu el răsău toți, cu haz, ușurați de sarcina care le apăsase sufletele așa pe degeaba.

— Măi că poznașă treabă — cuvântă moș Toader Păduraru uitându-se lung la garafă.

— Că bine mai inghetasem părințele zise Ion Hudici... doar unul e părințele Vasile...

— Păi, de-acu hai să mâncăm

că mi-a trecut suferința — începu iarăși părințele. Nu-i așa moș Toader? Morții cu morții și viii cu vii, așa vine treaba la praznic.

Și lumea veselă începu să mănânce în tihnă bucatele unele după altele, zicând bogdaproste, că halal praznic, mai rar așa praznic.

Pr. Gh. V. Butnariu

DIN ROBIE

MI-E DOR

Mi-e dor de țara mea bogată

În grâu cu spice aurii,

De bolta cerului curată

Și de izvoarele-argintii.

Mi-e dor de mândrele coline

Bogate în butuci de vii,

De fețe cu priviri senine

Ce azi au inime pustii.

Mi-e dor de casa părintească

— Cuib azi de mine părăsit — :

Să apăr vatra strămoșească

De dușmanii ce-au năvălit.

Și mult mi-e dor, ceresc Părinte,

Să scutur al robiei lanț; —

Să plâng pe țarna de morminte

Ce-acopere pe Dorobanț!...

Gh. Năsturaș

Breesen

Pentru D-ii învățători

În zilele de 12, 13 și 14 Iulie st. n. se va ținea la Iași congresul „Asociațiunii generale a profesorilor de toate gradele din România” după care va urma o excursie în Basarabia.

Toate asociațiunile profesionale de orice grad cari doresc să ia parte la congres, sunt rugate a comunica de îndată numele delegaților spre a se putea lua din timp măsurile convenite pentru primirea și găzduirea congresiștilor.

Adresa: Comitetul provizoriu Iași Str. Cuza-Vodă 46.

STATULELE

Societăți culturale „LUMINA” din com. Porcești
Județul Roman

— 0 —

Art. 1). Se înființează în comuna Porcești jud. Roman o societate culturală „Lumina”.

Art. 2). Scopul societății este: a) a se cultiva membrii prin ei însăși; b) a-și procura distracții, cât mai demne și mai inteligente; c) a lupta pentru propășirea intelectuală, morală și economică a sătenilor; d) a contribui la educația lor cetățenească și dezvoltarea simțului național și de solidaritate.

Art. 3). Pentru atingerea la scopul propus, membri se vor servi de mijloacele următoare: a) ținerea de conferințe cu subiecte literare și științifice, lecturi literare recensiuilor, dări de seamă asupra progresului cultural; b) ținerea de conferințe populare și organizarea de șezători sătești; c) a se da tot concursul pentru susținerea așezămintelor de educație populară cari există azi în comună ca: bănci populare, cooperative, obștii, școli de adulți etc. și a lupta pentru întărirea lor; d) întemeierea unei biblioteci cu cărți populare, științifice și literare; e) a se publica scrieri populare pentru copii și adulți; f) a se înființa o gazetă populară cu numele „Izvorul”, care fiind glasul societății, să răspândească cultura, să dea educație socială fiind și ocrotitoare pentru săteni; g) a se întemeia în sat secțiuni ale societății sau comitete speciale cu menirea de a face educația religioasă, culturală, sanitară și fizică a sătenilor; h) a se înființa un cor sătesc; i) a se înființa un teatru sătesc; a se organiza serbări populare pentru amintirea faptelor și cinstirea oamenilor mari din istoria neamului; l) a se ridica un monument pentru amintirea și în cinstea eroilor din sat căzuți pe câmpul de luptă; m) a se organiza excursiuni cu scop economic, cultural și național; n) a se servi de orice alte mijloace potrivite scopului ce urmărește această societate.

Art. 4). Pot fi membri ai societății toate persoanele (române) cari se vor conforma prezentului statut și vor fi aprobați de comitetul de administrație.

Acei cari vor plăti pe an odată sau în rate cel puțin 50 lei plus abonamentul obligator la gazetă, sunt considerați ca membri fondatori. Acei cari vor cotiza lunar cu cel puțin 2 lei sunt considerați ca membri activi.

Societatea poate primi și donațiuni.

Acei cari vor plăti o sumă de cel puțin 100 lei sunt considerați ca membri donatori.

Art. 5). Capitalul societății se va forma din cotizațiile membrilor și din produsul serbărilor, veniturile ga-

zetei și din alte venituri ca donațiuni etc.

Art. 6). Capitalul Societății va servi la: înființarea unei biblioteci la editarea gazetei, a se abona societatea la diferite ziare și publicațiuni, a plăti mijloacele vor fi permise personalul strict necesar a întâmpina cheltuelile absolut necesare și când mijloacele vor permite a se înființa un fond pentru clădirea unei case proprii; în fine a suporta plățile ce vor necesita pentru aducerea la îndeplinire a celor prevăzute în art. 3.

Capitalul provenit din cotizații, donații și alte venituri, devine de drept proprietatea societății și în nici un caz nu mai poate fi retras de depunători.

Atunci când mijloacele vor permite, gazeta se va administra numai din fondurile ei proprii printr-un regulament deosebit.

Art. 7). Ședințele societății, până la construirea unui local propriu se vor ține în localul școlii primare din Porcești.

Ele se vor ține cel puțin odată pe săptămână în zilele ce se vor hotărâ de comitet, de preferință în zilele de Duminică și sărbători.

Art. 8). Subiectele ce se vor trata în ședință vor fi cât se poate de variate și se vor stabili din ședința anterioară.

La sfârșitul fiecărei ședinți, secretarul va încheia un proces-verbal de activitatea membrilor, stabilindu-se și programa viitoarei ședințe.

Art. 9). Cu conducerea societății cum și a gazetei, cu administrația veniturilor și sprobarea cheltuelilor se va ocupa un comitet compus din un președinte un vice-președinte și zece membri.

Pentru verificarea gestiunii se vor alege patru cenzori.

Afel comitetul cât și cenzorii sunt aleși pe timp de un an.

Comitetul va numi un casier, un secretar, un bibliotecar și alt personal de care va avea nevoie în administrare, după extinderea ce va lua societatea.

Art. 10). Societatea se consideră înființată din momentul când are douăzeci membri.

Durata ei este nelimitată.

Anul se consideră dela 1 Ianuarie la 31 Decembrie.

Art. 11). Societatea nu va putea fi desființată, dacă un număr de zece membri cer continuarea ei. În cazul desființării, fondul bănesc de va exista se va depune la banca populară din localitate în scopul înființării unui cerc cultural în viitor. Biblioteca existentă se va anexa la biblioteca școlii primare din localitate.

Art. 12). La fiecare sfârșit de an se va face de către comitetul de administrație și cenzori încheierea compturilor și verificarea gestiunii

pe anul în curs.

Președintele comitetului va convoca adunarea generală în cea întâi Duminică după 15 Ianuarie, când va face darea de seamă asupra activității și administrării fondurilor societății și îi va supune aprobării gestiunea anului expirat.

În cazuri urgente adunarea generală poate fi convocată și în cursul anului, dacă un număr de cel puțin 15 membri cer acest lucru.

Art. 13). Membrii înscrși în societate nu se vor putea retrage sub nici un motiv înainte de trecerea unui an dela înscriere.

Art. 14). Membrii înscrși își iau angajamentul cinstei pentru a lucra la sporirea și propășirea acestei societăți, stăruind a se înființa filiale sau societăți similare în comunele din țară. Doi membri din comitetul societății vor avea delegația pentru a face propagandă și a pune stăruință deosebită pentru înființarea unor asemenea societăți.

Art. 15). Membrii cari ar lucra contra interesului societății vor fi excluși de adunarea generală.

Art. 16). Acest statut a fost votat și admis în ședința dela 15 Noiembrie 1906 și modificat, votat din nou și admis în ședința dela 19 Ianuarie 1919, care s-a și subscris de noi.

STIRI

Bulgaria umblă după împăcare cu noi.

Pacea Alianței cercetează răspunsul Germaniei la condițiile lor de pace. Se crede că nu vor face nici o ușurare. Germania spune însă că nu va iscăli această pace oricce ar fi. Atâta i-ar mai trebui.

Banatul nostru. Încă nu s-a arătat hotărârea conferinței de pace asupra Banatului, dar după cât se pare din sfatul miniștrilor noștri lucrul e cam greu. Se vorbește chiar de ocuparea cu forța a acestui pământ de către armata noastră. Ar fi mai bine și mai sănătos!

Frontul româno-polon. În Galizia armata noastră a dat mâna cu armața prietenilor noștri Poloni și împreună țin paza contra bolșevicilor și ucrainenilor.

Fapte frumoase. Elevii seminarului „Veniamin” din Iași au trimis 280 lei din partea lor pentru a se refăce satul și câmpul de luptă al Mărășeștilor.

Ajutorul american. Crucea roșie americană a mai adus trei trenuri de câte 30 vagoane fiecare cu îmbrăcăminte, medicamente și hrană cari se vor împărți în dar în părțile unde e lipsă. Au împărțit ast-fel până azi peste 4 mil. kgr. de alimente îmbrăcăminte și lucruri de spital și alte transporturi sunt pe drum din America.